

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช

บทที่

1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	2
1.4 สมมุติฐานของการศึกษา.....	3
1.5 วิธีการของการศึกษา.....	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. การปกครองคณะสงฆ์.....	5
2.1 การปกครองคณะสงฆ์ตามพระธรรมวินัย.....	5
2.2 บทบาทของฝ่ายอาณาจักรในการจัดการปกครองคณะสงฆ์.....	10
2.3 การปกครองคณะสงฆ์โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์.....	14
2.3.1 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. 121.....	14
2.3.2 พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484.....	15
2.3.3 พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และ	
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535.....	19
ก) สมเด็จพระสังฆราช.....	20
ข) มหาเถรสมาคม.....	21
ค) พระสังฆาธิการ.....	22
กลุ่มที่ 1 เจ้าคณะใหญ่.....	23
กลุ่มที่ 2 พระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะภาค	
จนถึงระดับเจ้าคณะตำบล.....	25
กลุ่มที่ 3 เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส.....	27

3. การใช้อำนาจในการปกครองคณะสงฆ์	29
3.1 การปกครองตามพระธรรมวินัย.....	29
3.1.1 อาบัติ.....	30
3.1.2 นิคหกรรมหรือการลงโทษพระภิกษุตามพระธรรมวินัย.....	33
3.1.3 อธิการ์และอธิกรณสมณะ.....	34
3.2 การใช้อำนาจปกครองตามกฎหมาย.....	36
3.2.1 อำนาจในการออกคำสั่ง.....	37
ก) พิจารณาจากตัวผู้ออกคำสั่ง.....	41
1) คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยมหาเถรสมาคม.....	41
2) คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยพระสังฆาธิการระดับ เจ้าคณะต่างๆ.....	44
3) คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยพระสังฆาธิการ ระดับเจ้าอาวาสและรองเจ้าอาวาส.....	46
ข) พิจารณาจากความสัมพันธ์.....	48
1) คำสั่งทางปกครองที่พระสังฆาธิการ สั่งแก่พระสังฆาธิการ.....	48
2) คำสั่งทางปกครองที่พระสังฆาธิการสั่งแก่พระภิกษุธรรมดา.....	48
3) คำสั่งทางปกครองที่พระสังฆาธิการสั่งแก่บุคคลธรรมดา.....	49
3.2.2 อำนาจในการออกกฎ.....	50
3.2.3 อำนาจในการวินิจฉัยข้อพิพาท.....	52
4. การคุ้มครองสิทธิของบุคคลโดยกระบวนการภายในคณะสงฆ์.....	56
4.1 การควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง.....	56
4.1.1 การควบคุมแบบป้องกัน หรือควบคุมก่อนการดำเนินการ.....	57
ก) การควบคุมโดยองค์กรที่ปรึกษา.....	57
ข) การควบคุมโดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วม.....	57
1) วิธีการโต้แย้ง.....	58
2) การปรึกษาหารือ.....	58
3) การไต่สวนทั่วไป.....	58

ค) การควบคุมโดยให้ประชาชนรับรู้ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ของทางราชการและการให้เหตุผลในคำสั่งทางปกครอง.....	58
4.1.2 การควบคุมแบบแบบแก้ไขหรือการควบคุมภายหลังการดำเนินการ.....	59
ก) การอุทธรณ์ภายในองค์กรฝ่ายปกครอง.....	59
ข) การดำเนินการต่อองค์กรภายนอก.....	60
1) การยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง.....	60
2) การร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา.....	62
4.2 กฎเกณฑ์ที่เปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งคัดค้านคำสั่งทางปกครอง.....	63
4.2.1 การโต้แย้งคัดค้านคำสั่งของมหาเถรสมาคม.....	63
4.2.2 การโต้แย้งคัดค้านคำสั่งของพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะต่าง ๆ.....	67
ก) กรณีคำสั่งลงโทษฐานละเมิดจริยาพระสังฆาธิการ.....	67
ข) กรณีคำสั่งอื่น ๆ.....	71
1) คำสั่งที่ออกตามกฎหมายมหาเถรสมาคมฉบับที่ 21 (พ.ศ. 2538) ว่าด้วยการให้ภิกษุละสมณเพศ.....	71
2) คำสั่งที่ออกตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 23 (พ.ศ. 2541) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์.....	72
3) คำสั่งทางปกครองที่เป็นมาตรการบังคับ ตามคำสั่งมหาเถรสมาคมฉบับต่าง ๆ.....	72
4.2.3 การโต้แย้งคัดค้านคำสั่งของพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส และรองเจ้าอาวาส	73
ก) กรณีออกคำสั่งแก่พระภิกษุสามเณร.....	73
ข) กรณีออกคำสั่งแก่ฆราวาสในอำนาจปกครอง.....	74
4.3 ปัญหาและข้อบกพร่องของกระบวนการในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล โดยอาศัยมาตรการภายในองค์กรปกครองคณะสงฆ์.....	74
4.3.1 การที่ระบุให้การร้องทุกข์ให้กระทำต่อผู้บังคับบัญชา เหนือผู้สั่งลงโทษขึ้นไปชั้นหนึ่ง.....	75
ก) ในกรณีพระสังฆาธิการระดับสูง ตั้งแต่ระดับเจ้าคณะภาคเป็นต้นไป ผู้มีอำนาจแต่งตั้งจะไม่มีผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป.....	75

ข) ปัญหาที่เกิดจากการจัดระเบียบองค์ประกอบคณะสงฆ์ ที่มีได้มีการห้ามพระภิกษุรูปเดียวเป็นพระสังฆาธิการหลายตำแหน่ง.....	75
--	----

5. การคุ้มครองโดยศาลปกครอง.....	77
---------------------------------	----

5.1 การคุ้มครองสิทธิของบุคคลก่อนที่จะมีศาลปกครอง.....	77
---	----

5.1.1 ปัญหาในการฟ้องร้องพระสังฆาธิการผู้ออกคำสั่งเป็นคดีอาญา.....	78
---	----

ก) ปัญหาในกฎหมายลักษณะพยาน.....	78
---------------------------------	----

1) สิทธิพิเศษของพระสงฆ์ในกฎหมายลักษณะพยาน.....	78
--	----

มาตรฐานการนำสืบพิสูจน์ของฝ่ายโจทก์.....	78
---	----

2) กฎมหาเถรสมาคมเป็นปัญหาข้อเท็จจริง.....	80
---	----

ข) ปัญหาเรื่องความเป็นกฎหมายเฉพาะของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์.....	81
---	----

5.2 การคุ้มครองโดยศาลปกครอง.....	83
----------------------------------	----

5.2.1 อำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง.....	83
-------------------------------------	----

5.2.2 วิเคราะห์อำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง เกี่ยวกับอำนาจ	
--	--

ในการวินิจฉัยการใช้อำนาจปกครองของคณะสงฆ์.....	86
---	----

5.2.3 ขอบเขตที่เหมาะสมของคดีที่ศาลปกครองควรรับไว้พิจารณา.....	90
---	----

ก) อำนาจในการออกคำสั่ง91	
--------------------------	--

ข) อำนาจในการออกกฎ.....	94
-------------------------	----

ค) อำนาจในการวินิจฉัยข้อพิพาท.....	95
------------------------------------	----

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	97
-----------------------------	----

6.1 กระบวนการในการคุ้มครองสิทธิในปัจจุบัน.....	97
--	----

6.1.1 กระบวนการในการคุ้มครองภายใน.....	97
--	----

6.1.2 การคุ้มครองโดยศาลปกครอง.....	98
------------------------------------	----

ก) การตรวจสอบคำสั่งทางปกครองของคณะสงฆ์.....	98
---	----

ข) การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของกฎ.....	98
--	----

ค) การตรวจสอบคำวินิจฉัย ตามกฎวินัยกรรม.....	99
---	----

6.2 ข้อเสนอแนะ.....	99
---------------------	----

6.2.1 การปรับปรุง กระบวนการคุ้มครองภายใน.....	99
---	----

ก) การบัญญัติกฎหมายเกณฑ์กลางเกี่ยวกับการดำเนินการ ทางปกครองของคณะสงฆ์.....	99
---	----

ข) คณะวินัยธร.....	100
--------------------	-----

6.2.2 การปรับปรุงกระบวนการคุ้มครองโดยศาลปกครอง.....	100
---	-----

รายการอ้างอิง.....	102
--------------------	-----

ประวัติผู้เขียน.....	108
----------------------	-----

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only